

Wees barmhartig zoals jullie Vader

Diaconaal kerk zijn (1)

Lucas 6:36

Diaconaat heeft alles te maken met doen: daden van barmhartigheid voor mensen in de misère. Maar de oproep om diaconaal te zijn kan ook activistisch overkomen: we moeten weer wat dóen. Hoe blijven we hierin contact houden met het evangelie als het goede nieuws?

Jezus spreekt

De uitspraak van Jezus die we beluisteren staat in de context van de 'veldrede' (Lucas 6:17-49 heeft een korte versie van de 'bergrede' uit Matteüs 5-7): zó is het leven in Gods koninkrijk bedoeld! We zitten als leerlingen aan Jezus' voeten te luisteren (6:17-18). Jezus kijkt ons aan (6:20). Wat zien we in zijn blik? Genade, barmhartigheid, liefde, aanvaarding, bewogenheid – dat staat in zijn ogen te lezen. Het licht van zijn gelaat schijnt over ons als hij spreekt (vgl. Num. 6:23).

Het hart van God

Jezus brengt ons eerst bij het hart van God. Hij is niet maar God, hij is 'jullie Vader'. Er wordt een relatie gelegd dus: Jezus brengt ons in contact met het barmhartige hart van zijn Vader in de hemel. Andere woorden voor barmhartigheid zijn: compassie, medelijden, ontferming, liefde, bewogenheid, *misericordia*. Gods barmhartigheid is steeds reactie op de misère van mensen: armoede, honger, verdriet, onrecht, vijandschap, zonde, veroordeling, slechtheid, het kwade. Dat ráákt hem: het gaat hem aan het hart zoals de misère van Israël in Egypte hem tot bewogenheid bracht (Ex. 2:25). Het Hebreeuwse woord voor barmhartigheid (*rachum*) heeft te maken met baarmoeder (*rèchè*m): Gods Vaderhart is vol moederliefde. Over Jezus ('Wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien', Joh. 14:9) lezen we: 'Toen hij de mensenmenigte zag, voelde hij medelijden met hen' (Mat. 9:36). Daar gaat het letterlijk over zijn ingewanden (*splangna*): de Heer voelt het in zijn maag, hij is er beroerd van.

Gods volmaaktheid

Andere Bijbelplaatsen over Gods barmhartigheid (om na te lezen en te overdenken): Ex. 33:19 en 34:6-7 (NBG 1951); Ps. 25:6 en 103:4,8 (NBG 1951); Klaagliederen 3:22-23 (NBG 1951); Luc. 1:50,54 en 72,78; Rom. 12:1-2. Heel opvallend is dat de parallele plaats in de 'bergrede' (Mat. 5:48) zo luidt: 'Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is'. De volmaaktheid van God komt het krachtigst tot uitdrukking in zijn barmhartigheid. De beweging van Gods koninkrijk op aarde zoals in de hemel is een beweging van barmhartigheid! 'Gelukkig de barmhartigen, zij zullen barmhartigheid ondervinden' (Mat. 5:7).

Heilige barmhartigheid

Als we willen voorkomen dat onze barmhartigheid activistisch wordt, dan is het dus belangrijk om eerst de barmhartigheid van onze Vader te kennen en te ervaren. Dát wordt dan door de Geest van Jezus de bron van onze barmhartige daden. 'Wees barmhartig want ik ben barmhartig' wordt dan een concretisering van 'Wees heilig want ik ben heilig' (Lev. 11:45; 1 Pet. 1:16). Drie concretiseringingen die verder gaan dan barmhartige daden doen uit de directe context: - heb je vijanden lief (6:35); - doe goed en leen geld aan anderen zonder iets terug te verwachten (6:35); - oordeel niet, dan zal er niet over je geoordeeld worden (6:37).

Grondhouding

Barmhartigheid gaat dus allereerst over een grondhouding, een hartsgesteldheid, een heilige kernwaarde die we leren als we luisteren en kijken naar Jezus, de Zoon van onze Vader in de hemel. Dit is de goede volgorde:

1. Ken Gods volmaakte barmhartigheid voor alle mensen (ook voor jou)!
2. Wees barmhartig zoals je Vader in de hemel dat is en laat je raken door de misère van mensen!
3. Doe barmhartige daden als koninkrijks-tekens!

Om te lezen

Lucas 6:17-49
Exodus 34:1-8
Psalm 103:1-14
Lucas 1:46-55
Lucas 1:68-79

Voor een geloofsgesprek

1. Herken je het gevaar van 'diaconaal activisme'? Ben je er gevoelig voor?
2. Lees Lucas 6:17-49. Wat valt je het meest op in deze 'veldrede' van Jezus?
3. Waar vind jij in de Bijbel verhalen terug die Gods barmhartigheid illustreeren?
4. Barmhartigheid is de kern van Gods volmaakte karakter. Herken je dat?
5. Hoe kunnen we elkaar in de gemeente te helpen in het groeien in een barmhartige grondhouding?

Om te bidden

Denk aan uw barmhartigheid, HEER, aan uw liefde door de eeuwen heen. (Psalm 25:6)

Kijk ook hier

www.josdouma.nl
www.tijdmetJezus.nl
www.mijnpreekplek.wordpress.com
www.plantagekerk.nl

